

Geschiedenis Wetgeving/strafrecht

Prostitutie en mensenhandel (en bederf van de jeugd)	2
Openbare zedenschennis	15
Bepalingen buiten het strafwetboek	15
Besluit: stand van zaken	19
Bronnen	19

Prostitutie en mensenhandel (en bederf van de jeugd)

De **Codex 1810** stelt het gewoonlijk aanhitsen, vergemakkelijken of begunstigen van de ontucht of het zedenbederf van vrouwelijke of mannelijke personen jonger dan 21 jaar strafbaar.

De **Gemeentewet van 1836** legt het toezicht op de prostitutie bij de lokale overheden en de zedenpolitie. Art. 96 heeft een bepaling waarin aan het college van burgemeester en schepenen wordt opgedragen om het toezicht uit te oefenen op de personen die zich aan ontucht overleveren en op de plaatsen die tot het plegen van ontucht dienen en dat met het oog op de bescherming van de veiligheid, de moraliteit en de openbare rust. De gemeenteraad moet daartoe de nodige verordeningen uitvaardigen. In de loop van de 19de eeuw hebben verscheidene gemeenten zo'n verordeningen uitgevaardigd. Prostitutie wordt gezien als een noodzakelijk kwaad. Het moet gekanaliseerd en gecontroleerd worden om de verspreiding van geslachtziekten te beperken.

In 1887 wordt artikel 96 aangepast: de nieuwe klemtoon ligt op de bescherming van de volksgezondheid.

Prostituees worden in veel gemeenten verplicht zich regelmatig aan een medisch onderzoek te onderwerpen. De vrouwen met een geslachtsziekte krijgen het verbod om zich te prostitueren.

De **wet van 15 juni 1846** maakt een onderscheid tussen de verboden handelingen gepleegd ten aanzien van oudere minderjarigen (veertien tot twintig jaar) en minveertienjarigen. Voor de oudere minderjarigen blijft de bepaling van de Codex 1810 van toepassing. Voor de jongere minderjarigen wordt ook het eenmalig aanhitsen, vergemakkelijken of begunstigen strafbaar gesteld.

Belgisch Strafwetboek 1867 Hoofdstuk VI 'Prostitutie of bederf van de jeugd', Titel VII van Boek II

Art. 379 Sw:

"Al wie een aanslag op de zeden zal hebben gedaan, met tot ontucht of bederf van minderjarigen van de eene of de andere kunne gewoonlijk aan te hitsen, ze te vergemakkelijken of te begunstigen, ten einde eens anders driften te voldoen, zal gestraft worden met eene gevangeniszitting van drie maanden tot twee jaar, indien de minderjarigen meer dan veertien volle jaren oud zijn, en van twee tot vijf jaar, indien de minderjarigen dien ouderdom niet hebben bereikt."

Duiding

In 1867 verdwijnt het onderscheid naargelang de leeftijd van de minderjarige. Het materieel bestanddeel van het misdrijf, omschreven in art. 379 Sw, bestaat uit de verboden handelingen - het gewoonlijk aanhitsen, vergemakkelijken of begunstigen - met betrekking tot het gekwalificeerde gedrag 'ontucht of bederf' van een minderjarige. De wijze waarop de minderjarige betrokken is (al dan niet toestemmen) heeft geen invloed op de strafwaardigheid van de feiten.

Het moreel aspect bestaat uit het bijzonder opzet 'eens anders driften te voldoen'.

Het is onduidelijk hoe de begrippen ontucht, zedenbederf en prostitutie zich ten opzichte van elkaar verhouden.

Art. 379 vermeldt ook dat zowel minderjarigen van het vrouwelijk als van het mannelijk geslacht slachtoffer kunnen zijn. Dit geldt eveneens voor de ouders, hoewel dit niet zo uitdrukkelijk in de tekst staat. Het kan afgeleid worden van de bepaling 'al wie' tot prostitutie aanzet... De verzwarende omstandigheid voor een ascendent is ook van toepassing op een moeder die haar minderjarige dochter of zoon gewoonlijk tot prostitutie aanzet.

De verboden handelingen worden niet gedefinieerd.

Ontucht en prostitutie worden als immoreel beschouwd maar niet als strafwaardig. Dit gedrag wordt niet geacht om schade toe te brengen aan de rechten van een bepaald individu, noch aan de openbare moraliteit (wanneer het niet in het openbaar gebeurt).

De prostitutie van meerderjarigen vereist geen strafrechtelijk optreden. De reglementering op gemeentelijk vlak is voldoende. Er is dus enkel sprake van een misdrijf wanneer een minderjarige tot dit gedrag wordt aangezet. De bescherming van de minderjarige tot dit gekwalificeerde gedrag is niet echt prioritair want dan had de wetgever ook het eenmalig aanzetten (in plaats van het gewoonlijk aanzetten) strafbaar moeten stellen. De wetgever beoogt eerder de bescherming van de maatschappelijke rust, het vermijden van schandalen die de gezinsrust zouden verstoren.

In de eeuw na het invoeren van het Strafwetboek wordt het strafrechtelijk kader inzake ontucht en prostitutie sterk gewijzigd door een drietal wetten, die een reeks nieuwe misdrijven invoeren.

Rond de eeuwwisseling (19de/20ste eeuw) wordt op internationaal vlak de strijd aangeboden tegen de handel in blanke slavinnen. Dit resulteert in een internationale overeenkomst van 4 mei 1910 die in Parijs ondertekend wordt. De Verdragsluitende staten worden ertoe gehouden het ronselen, verleiden of vervreemden van een al dan niet instemmende minderjarige van het vrouwelijk geslacht met het oog op het plegen van ontucht en ten einde de driften van een derde te voldoen strafbaar te stellen, ook al hebben de verschillende handelingen van het misdrijf in onderscheiden landen plaatsgehad. Deze overeenkomst is van belang voor de ontwikkeling in het Belgisch strafrecht.

Wet van 26 mei 1914 ter bestrijding van de handel in vrouwen en meisjes

Art. 379 al. 1 Sw:

"Al wie een aanslag tegen de zeden heeft gepleegd, door tot ontucht, bederf of prostitutie van een minderjarige van de eene of de andere kunne, wiens staat van minderjarigheid hem bekend was, aan te hitsen, ze te bevorderen of te begunstigen ten einde eens anders driften te voldoen, wordt gestraft met een gevangenisstraf van een tot vijf jaren en geldboete van honderd frank tot vijfduizend frank, indien de minderjarige meer dan den vollen leeftijd van zestien jaar heeft bereikt."

Art. 380 Sw:

"Al wie een aanslag tegen de zeden heeft gepleegd, door tot ontucht, bederf of prostitutie van een minderjarige van de eene of de andere kunne, wiens staat van minderjarigheid hij niet kende ten gevolge van zijn nalatigheid, aan te hitsen, ze te bevorderen of te begunstigen ten einde eens anders driften te voldoen, wordt gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot twee jaren en geldboete van vijftig frank tot duizend frank."

Art. 380bis Sw

"Al wie, ten einde eens anders driften te voldoen, door bedrog of geweld, bedreiging, misbruik van gezag of door welk ander dwangmiddel, eene meerderjarige vrouw of een meerderjarig meisje tot het plegen van ontucht heeft verronseld, verleid of vervreemd, wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaren en geldboete van honderd frank tot vijfduizend frank."

Art. 380ter SW:

"Al wie door dezelfde middelen een zelfs meerderjarige persoon, tegen haren wil in, zelfs op grond van aangegane schulden, in een huis van ontucht ophoudt, of een meerderjarige persoon dwingt tot het plegen van ontucht, wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaren en geldboete van honderd frank tot vijfduizend frank."

Duiding

Deze wet wijzigt het strafrechtelijk karakter inzake ontucht en prostitutie op drie vlakken. Voor de strafbaarheid van het aanhitsen, vergemakkelijken of begunstigen van een minderjarige wordt niet langer vereist dat de dader de feiten gewoonlijk pleegt. De omschrijving van dat gedrag wordt aangevuld met het begrip prostitutie. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een dader die weet dat het slachtoffer minderjarig is en een dader die door diens nalatigheid daarvan niet op de hoogte is.

Verder wordt het met dwang verronselen, verleiden of vervreemden van een meerderjarige vrouw als een misdrijf omschreven. Ook het met dwang ophouden van een meerderjarige vrouw in een huis van ontucht wordt strafbaar gesteld. Het houden van een dergelijk huis is niet strafbaar. Het tot prostitutie dwingen van een meerderjarige vrouw is ook strafbaar.

Wet van 26 mei 1924 op de repressie van de vrouwenhandel

Deze wet is vooral afgestemd op de bestrijding van kinderprostitutie.

Wet van 25 mei 1936 tot goedkeuring van de internationale overeenkomst, gesloten in Genève op 11 oktober 1933, tot bestrijding van de handel in meerderjarige vrouwen

Concreet verbinden de Verdragsluitende staten zich ertoe het ronselen, verleiden of vervreemden van een meerderjarige vrouw in één van de Verdragsluitende staten teneinde eens anders driften te voldoen en met het oog op het plegen van ontucht in een ander land strafbaar te stellen.

Deze bepaling wordt in de wet van 1936 opgenomen.

Art. 380*bis* al. 2 Sw:

"Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die, ten einde eens anders driften te voldoen, met het oog op het plegen van ontucht in een ander land, een meerderjarige vrouw of een meerderjarig meisje, zelfs met haar goedvinden, heeft verronseld, verleid of vervreemd."

De wetgeving van vóór 1948 is gebaseerd op een reglementaristisch standpunt. Prostitutie wordt geregeld via gemeentelijke verordeningen maar de gemeenten zijn niet verplicht regelingen uit te werken. Men gebruikt de gemeentelijke reglementering voor de volksgezondheid. Prostituees moeten zich verplicht inschrijven op lijsten van 'publieke vrouwen'. Ze worden onderworpen aan verplichte geneeskundige onderzoeken.

Wet van 21 augustus 1948 tot afschaffing van de officiële reglementering van de prostitutie

Art. 380*bis* 1° Sw:

"Met gevangenisstraf van één jaar tot vijf jaar en met geldboete van 100 frank tot 5000 frank wordt gestraft:

1° Al wie, ten einde eens anders driften te voldoen, een meerderjarige persoon of, buiten de bij de twee vorige artikelen voorzien gevallen, een minderjarig persoon, zelfs met haar goedvinden tot het zich overgeven aan ontucht of prostitutie heeft geronseld, verleid of vervreemd."

Art. 380*bis* 2° Sw:

"Met gevangenisstraf van één jaar tot vijf jaar en met geldboete van 100 frank tot 5000 frank wordt gestraft:

2° Al wie een huis van ontucht of prostitutie heeft gehouden."

Art. 380*bis* 3° Sw:

"Met gevangenisstraf van één jaar tot vijf jaar en met geldboete van 100 frank tot 5000 frank wordt gestraft:

3° De souteneur

Souteneur is hij die, geheel of ten dele, leeft op kosten van een persoon wier prostitutie hij exploiteert."

Art. 380*bis* 4° Sw:

"Met gevangenisstraf van één jaar tot vijf jaar en met geldboete van 100 frank tot 5000 frank wordt gestraft:

4° Al wie, op enige andere wijze, eens anders ontucht of prostitutie gewoonlijk geëxploiteerd heeft."

Art. 380*ter* Sw:

"Al wie (...) een, zelfs meerderjarig persoon, tegen haar wil in, zelfs op grond van aangegane schulden, in een huis van ontucht of prostitutie ophoudt, of een meerderjarig

persoon dwingt tot het plegen van ontucht of prostitutie, wordt gestraft met gevangenisstraf van één jaar tot vijf jaar en met geldboete van 100 frank tot 5000 frank."

Art. 380^{quater} al. 1 Sw:

"Met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van 26 frank tot 500 frank wordt gestraft al wie, in een openbare plaats, door woorden, gebaren of tekens een persoon tot ontucht aanzet."

Art. 380^{quater} al. 2 Sw:

"Met gevangenisstraf van één maand tot één jaar en met geldboete van 100 frank tot 1000 frank wordt gestraft al wie, door welkdanig middel van ruchtbaarheid, zelfs indien de aard van zijn aanbod of zijn vraag onder bedekte bewoordingen verscholen is, kenbaar maakt dat hij zich aan prostitutie overlevert, de prostitutie van anderen begunstigt of wenst in betrekking te komen met een persoon die ontucht (prostitutie) pleegt."

Duiding

Deze wet tekent een nieuw strafrechtelijk kader inzake ontucht en prostitutie uit. De wet schaft de officiële regeling door lokale autoriteiten af (art. 96 van de Gemeentewet). Het abolitionisme wordt het wettelijk kader. Deze wet heeft twee doelstellingen, namelijk de bestrijding van de mensenhandel en souteneurschap. Het ene is onlosmakelijk verbonden met het andere volgens de wetgever. Het zich prostitueren is niet strafbaar. De exploitatie van prostitutie is wel strafbaar (uitbaten van huizen en souteneurschap). Elke vorm van vrouwenhandel wordt strafbaar gesteld door de invoeging van een algemene strafbaarstelling van het ronselen, het verleiden of vervreemden van een meerderjarige tot ontucht of prostitutie.

De afschaffing van de officiële reglementering van prostitutie wordt bepleit met volgende argumenten (cf. parlementaire documenten):

- het venerische gevaar is niet ingedijkt;
- het systeem wordt als immoreel, hypocriet en een moderne maatschappij onwaardig bestempeld. Door de officiële reglementering lijkt de staat zelf bij de prostitutie betrokken;
- het houdt een dubbele discriminatie in: het treft enkel vrouwen en vooral vrouwen uit de arbeidersklasse;
- België is één van de laatste Westerse landen met een officiële reglementering.

Prostitutie afschaffen gaat niet want het bestaat al eeuwen. Het moet wel tot een minimum herleid worden (cf. parlementaire documenten).

In 1867 wordt het gekwalificeerd gedrag omschreven als ontucht of bederf van de jeugd. Door de wetten van 1914, 1936 en 1948 wordt het gekwalificeerd gedrag meestal omschreven met de begrippen ontucht en prostitutie.

Deze begrippen worden niet gedefinieerd in de wetten van 1914 en 1936. Een voetnoot in de memorie van toelichting van de wet van 1948 omschrijft het begrip prostitutie als bezoldigde ontucht. Uit de rechtspraak blijkt dat het niet enkel gaat om geslachtsgemeenschap maar ook over onzedige aanrakingen die tegen betaling worden verricht. Er is ook sprake van prostitutie tussen vrouwen dan wel mannen onderling. Een financiële vergoeding voor de prostituee is niet noodzakelijk voor het bestaan van prostitutie. In geval van gedwongen prostitutie is het best mogelijk dat degene die het gekwalificeerde gedrag verricht, zelf geen financiële vergoeding ontvangt. Het is ook niet nodig dat de ontvanger (klant) zelf betaalt.

De betekenis van het begrip ontucht komt aan bod in de rechtsleer en de rechtspraak. Elke daad van prostitutie is ook een daad van ontucht. In een voetnoot bij de memorie van toelichting van de wet van 1948 wordt ontucht omschreven als elke daad van wellust of onzedelijkheid. Extramaritale handelingen worden als ontucht gekwalificeerd. De wet van 1914 beschermt zowel vrouwelijke als mannelijke minderjarigen. Ook meerderjarige vrouwen worden in 1914 beschermd. In 1936 wordt alleen het ronselen, verleiden of vervreemden van een vrouw voor het plegen van ontucht of prostitutie in het

buitenland strafbaar gesteld. In 1948 wordt bij alle misdrijven het gekwalificeerde gedrag van mannen en vrouwen in aanmerking genomen.

Het al dan niet gehuwd zijn van de persoon die het gekwalificeerde gedrag stelt, speelt geen rol voor de strafbaarheid van de feiten. Ook door het huwelijk ontvoogde minderjarigen worden beschermd.

De verboden handelingen zijn bijgevolg:

- het aanhitsen, bevorderen of begunstigen (1914, 1948)
- ronselen, verleiden of vervreemden (1914, 1936, 1948)
- houden van een huis van ontucht of prostitutie (1914, 1948)
- souteneurschap (1948)
- gewoonlijk op een andere wijze exploiteren (1948)
- door woorden, gebaren of tekens tot ontucht aanzetten (1948)
- met een publiciteitsmiddel tot ontucht of prostitutie aanzetten (1948)

De manier waarop de minderjarige bij het gekwalificeerde gedrag betrokken wordt, is niet relevant voor de strafbaarheid van de feiten. De toestemming van de minderjarige sluit het bestaan van het misdrijf niet uit. Het feit dat de dader de minderjarige tot het plegen van ontucht of prostitutie dwingt leidt niet tot een zwaardere straf.

De manier waarop het slachtoffer bij het gekwalificeerde gedrag betrokken wordt, speelt wel een rol in 1914 wanneer bepaalde handelingen met betrekking tot ontucht of prostitutie van een meerderjarige vrouw verboden worden. In 1936 sluit de toestemming van de meerderjarige vrouw de strafwaardigheid niet langer uit wanneer zij naar het buitenland verhandeld wordt. In 1948 gaat het om wie de betrokken meerderjarige heeft geronseld, verleid of vervreemd, voor wie een huis van prostitutie houdt, voor de souteneur.

De wijze waarop het slachtoffer bij het gekwalificeerde gedrag betrokken wordt, is vanaf 1948 niet relevant voor de strafbaarheid van de feiten voor het gekwalificeerde gedrag van minderjarigen en meerderjarigen.

Bij het moreel aspect speelt vooral de vraag of de handelingen strafbaar zijn wanneer ze gericht zijn op de seksualiteitsbeleving van een andere persoon dan de dader of ook wanneer de dader de eigen seksualiteitsbeleving ermee nastreeft. Het aanhitsen, bevorderen, begunstigen van het gekwalificeerde gedrag van een minderjarige en het ronselen, verleiden of vervreemden van een meerderjarige zijn enkel strafbaar wanneer de dader minstens ten dele de seksualiteitsbeleving van een derde nastreeft.

Het houden van een huis van ontucht of prostitutie, het souteneurschap, het gewoonlijk exploiteren van eens anders ontucht of prostitutie en het aanzetten tot het gekwalificeerde gedrag door middel van woorden, gebaren, tekens of met een publiciteitsmiddel zijn in principe zowel strafbaar wanneer de dader er de eigen seksualiteitsbeleving als die van een derde mee beoogt.

Prostitutie op zich is niet strafbaar. Dit fenomeen is immers niet uit te roeien (cf. parlementaire documenten). In de tweede helft van de 19de eeuw worden vrouwen of meisjes van lichte zeden niet als slachtoffers beschouwd. In het begin van de 20ste eeuw komt daar verandering in met de op internationaal vlak gevoerde strijd tegen de blanke slavinnenhandel. Prostituees worden steeds vaker als slachtoffers beschouwd. Het strafrechtelijk kader inzake prostitutie staat in de **jaren 1970-1980** niet ter discussie.

De discussies handelen wel over de betekenis van het begrip ontucht. Van de automatische kwalificatie van premaritale en extramaritale seksuele handelingen als ontucht wordt afgestapt. Aanvankelijk worden seksuele handelingen tussen meerderjarige personen van hetzelfde geslacht als ontucht gekwalificeerd maar nadien wordt dit item in de rechtspraak bekritiseerd. De absolute willekeur in de partnerkeuze, bijvoorbeeld groepsseks of partnerruil, wordt nog wel als ontucht beschouwd. Hetzelfde geldt voor voyeurisme en sadomasochisme.

In de **jaren 1990** voelt de wetgever de nood om het toepassingsgebied inzake prostitutie uit te breiden.

In 1993 is er een maatregel in de marge. De **wet van 9 maart 1993 ertoe strekkende de exploitatie van de huwelijksbureaus te regelen en te controleren**, voegt een strafbaarstelling in inzake reclame voor sekstoerisme.

Art. 380*quater* al. 2 tweede zin Sw:

"Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die door enig publiciteitsmiddel aanzet, door de toespeling die er op wordt gemaakt, tot de seksuele uitbuiting van volwassenen of kinderen, of van een dergelijke publiciteit gebruik maakt in het kader van een aanbod van diensten."

Wet van 27 maart 1995 tot invoeging in het Strafwetboek van een art. 380*quinquies* en tot opheffing van het art. 380*quater*, tweede lid, van hetzelfde Wetboek

Art. 380*quinquies* § 1 al. 1 Sw:

§ 1 "Met gevangenisstraf van twee maanden tot twee jaar en met geldboete van tweehonderd frank tot tweeduizend frank wordt gestraft hij die op enigerlei wijze, direct of indirect, reclame maakt of doet maken, uit geeft, verdeelt of verspreidt voor een aanbod van diensten van seksuele aard met een direct of indirect winstoogmerk, indien die reclame specifiek gericht is op minderjarigen of indien zij gewag maakt van diensten aangeboden door minderjarigen of door personen van wie wordt beweerd dat zij minderjarig zijn, zelfs indien hij zijn aanbod verheelt onder bedekte bewoordingen."

Art. 380*quinquies* § 2 Sw:

§ 2 "Met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van honderd frank tot duizend frank wordt gestraft hij die op enigerlei wijze, direct of indirect, reclame maakt of doet maken, uit geeft, verdeelt of verspreidt voor een aanbod van diensten van seksuele aard met een direct of indirect winstoogmerk, die worden verleend bij wege van een ander telecommunicatiemiddel, zelfs indien hij zijn aanbod verheelt onder bedekte bewoordingen."

Art. 380*quinquies* § 3 al. 1 Sw:

§ 3 "In de gevallen die niet zijn omschreven in de §§ 1 en 2, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van honderd frank tot duizend frank, hij die door enig reclamemiddel, zelfs indien hij de aard van zijn aanbod of zijn vraag verheelt onder bedekte bewoordingen, kenbaar maakt dat hij zich aan prostitutie overgeeft, de prostitutie van anderen vergemakkelijkt of wenst in betrekking te komen met iemand die zich aan ontucht overgeeft."

Art. 380*quinquies* § 3 al. 2 Sw:

"Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die door enig reclamemiddel aanzet, door de toespeling die erop wordt gemaakt, tot de seksuele exploitatie van minderjarigen of meerderjarigen, of van zulke reclame gebruik maakt naar aanleiding van een aanbod van diensten."

Wet van 13 april 1995 houdende bepalingen tot bestrijding van de mensenhandel en van de kinderpornografie

Art. 379 al. 1 Sw:

"Hij die een aanslag tegen de zeden pleegt doordat hij, ten einde eens anders driften te voldoen, de ontucht, het bederf of de prostitutie van een minderjarige van het mannelijke of vrouwelijke geslacht opwekt, begunstigt of vergemakkelijkt, wordt gestraft met opsluiting en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijftienduizend frank."

Art. 380*bis* § 1 1° en § 4 1° Sw:

"Met een gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijftienduizend frank wordt gestraft:

1° hij die, ten einde eens anders driften te voldoen, een meerderjarige zelfs met zijn toestemming, aanwerft, meeneemt, wegbrengt of bij zich houdt met het oog op het plegen van ontucht of prostitutie."

§ 4 "Met dwangarbeid van tien tot vijftien jaar en met geldboete van duizend frank tot honderdduizend frank wordt gestraft:

1° hij die, ten einde eens anders driften te voldoen, rechtstreeks of via een tussenpersoon een minderjarige onder de zestien jaar zelfs met zijn toestemming, aanwerft, meeneemt, wegbrengt of bij zich houdt met het oog op het plegen van ontucht of prostitutie."

Art. 380*bis* § 1 2° en § 4 2° Sw:

"Met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijftwintigduizend frank wordt gestraft:

2° hij die een huis van ontucht of prostitutie houdt."

§ 4 "Met dwangarbeid van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van duizend frank tot honderdduizend frank wordt gestraft:

2° hij die, rechtstreeks of via een tussenpersoon, een huis van ontucht of prostitutie houdt waar minderjarigen prostitutie of ontucht plegen."

Art. 380*bis* § 1 3° en § 4 3° Sw:

§ 1 "Met gevangenisstraf van een jaar tot vijftien jaar en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijftwintigduizend frank wordt gestraft:

3° hij die kamers of enige andere ruimte verkoopt, verhuurt of ter beschikking stelt met het oog op prostitutie met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren."

§ 4 "Met dwangarbeid van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van duizend frank tot honderdduizend frank wordt gestraft:

3° hij die kamers of enige andere ruimte verkoopt, verhuurt of ter beschikking stelt van een minderjarige met het oog op ontucht of prostitutie met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren."

Art. 380*bis* § 4° en § 4 4° Sw:

§ 1 "Met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijftwintigduizend frank wordt gestraft:

4° hij die, op welke manier ook, eens anders ontucht of prostitutie (...) exploiteert."

§ 4 "Met dwangarbeid van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van duizend frank tot honderdduizend frank wordt gestraft:

4° hij die, op welke manier ook, de ontucht of prostitutie van een minderjarige onder zestien jaar exploiteert."

De bestrijding van mensenhandel is dus oorspronkelijk gebaseerd op de wet van 26 mei 1914 ter bestrijding van de handel in vrouwen en meisjes. Daarna gaan nog een aantal wetten ter bestrijding van de mensenhandel van kracht:

- de wet van 25 mei 1936 tot goedkeuring van de internationale overeenkomst, gesloten in Genève op 11 oktober 1933, tot bestrijding van de handel in meerderjarige vrouwen
- de wet van 21 augustus 1948 tot afschaffing van de officiële reglementering van de prostitutie
- de wet van 6 mei 1965 ter bestrijding van de handel in mensen en van exploitatie van een andere prostitutie
- de wet van 13 april 1995 tot bestrijding van de mensenhandel en van de kinderpornografie

Deze wet schaft de specifieke tenlastelegging van soutererschap af om de prostituees de mogelijkheid te geven om een gezinsleven te leiden. Er wordt dus niet meer nagegaan wie voor de inkomsten in het gezin zorgt. Soutererschap kan nog wel vervolgd worden op basis van artikel 380§1, 1° of 4° Sw.

Artikel 380 § 1, 2° Sw geldt niet voor een vrouw/man die een huis of een appartement houdt waarin zij/hij zelf als sekwerk(st)er actief is.

Volledige wettekst

Hoofdstuk I. Mensenhandel

Art. 1. In de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wordt een artikel 77bis ingevoegd, luidende : "Art. 77bis. § 1. Hij die, op welke manier ook, ertoe bijdraagt, rechtstreeks of via een tussenpersoon, dat een vreemdeling het Koninkrijk binnenkomt of er verblijft, wanneer hij daarbij : 1° ten opzichte van de vreemdeling direct of indirect gebruik maakt van listige kunstgrepen, geweld, bedreigingen of enige andere vorm van dwang; 2° of misbruik maakt van de bijzonder kwetsbare positie waarin de vreemdeling verkeert ten gevolge van een onwettige of precaire administratieve toestand of ten gevolge van zwangerschap, ziekte dan wel een lichamenlijk of een geestelijk gebrek of onvolwaardigheid; wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijfentwintigduizend frank. § 2. Het in § 1 bedoelde misdrijf wordt gestraft met opsluiting en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijfentwintigduizend frank, wanneer van die activiteit een gewoonte wordt gemaakt. § 3. Het in § 2 bedoelde misdrijf wordt gestraft met dwangarbeid van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van duizend frank tot honderdduizend frank indien het een daad van deelneming aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een vereniging betreft, ongeacht of de schuldige de hoedanigheid van leidend persoon heeft of niet. § 4. De schuldigen aan de misdrijven bedoeld in de §§ 2 en 3 worden bovendien veroordeeld tot ontzetting van de rechten omschreven in het 1°, 3°, 4° en 5° van artikel 31 van het Strafwetboek. § 5. De bijzondere verbeurdverklaring zoals bedoeld in artikel 42, 1°, van het Strafwetboek kan worden toegepast zelfs wanneer de zaken waarop zij betrekking heeft, niet het eigendom van de veroordeelde zijn. "

Art. 2. Artikel 379 van het Strafwetboek wordt vervangen door de volgende bepaling : "Art. 379. Hij die een aanslag tegen de zeden pleegt doordat hij, ten einde eens anders driften te voldoen, de ontucht, het bederf of de <prostitutie> van een minderjarige van het mannelijke of vrouwelijke geslacht opwekt, begunstigt of vergemakkelijkt, wordt gestraft met opsluiting en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijfentwintigduizend frank. Hij wordt gestraft met dwangarbeid van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijftigduizend frank, indien de minderjarige geen volle zestien jaar oud is. De straf is dwangarbeid van vijftien jaar tot twintig jaar en geldboete van duizend frank tot honderdduizend frank, indien de minderjarige geen volle tien jaar oud is. "

Art. 3. Artikel 380 bis van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling : "Art. 380bis. § 1. Met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijfentwintigduizend frank , wordt gestraft : 1° hij die, ten einde eens anders driften te voldoen, een meerderjarige zelfs met zijn toestemming, aanwerft, meeneemt, wegbrengt of bij zich houdt met het oog op het plegen van ontucht of prostitutie; 2° hij die een huis van ontucht of <prostitutie> houdt; 3° hij die kamers of enige andere ruimte verkoopt, verhuurt of ter beschikking stelt met het oog op prostitutie met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren; 4° hij die, op welke manier ook, eens anders ontucht of prostitutie exploiteert. § 2. Poging tot de in § 1 bedoelde misdrijven wordt gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van honderd frank tot vijfduizend frank. § 3. Met dwangarbeid van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijftigduizend frank wordt gestraft het plegen van de in § 1 bedoelde misdrijven wanneer de dader daarbij : 1° direct of indirect gebruik maakt van listige kunstgrepen, geweld, bedreigingen of enige andere vorm van dwang; 2° of misbruik maakt van de bijzonder kwetsbare positie waarin een persoon verkeert ten gevolge van een onwettige of precaire administratieve toestand of ten gevolge van zwangerschap, ziekte dan wel een lichamenlijk of een geestelijk gebrek of onvolwaardigheid. § 4. Met dwangarbeid van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van duizend frank tot honderdduizend frank wordt gestraft : 1° hij die, ten einde eens anders driften te voldoen, rechtstreeks of via een tussenpersoon, een minderjarige onder de zestien jaar, zelfs met zijn toestemming aanwerft, meeneemt, wegbrengt of bij zich houdt met het oog op het plegen van ontucht of prostitutie; 2° hij die, rechtstreeks of via een tussenpersoon, een huis van ontucht of prostitutie houdt waar minderjarigen <prostitutie> of ontucht plegen; 3° hij die kamers of enige andere ruimte verkoopt, verhuurt of ter beschikking stelt van een minderjarige met het oog op ontucht of prostitutie met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren; 4° hij die, op welke manier ook, de ontucht of prostitutie van een minderjarige onder de zestien jaar exploiteert. § 5. De misdrijven bedoeld in § 4 worden gestraft met dwangarbeid van vijftien jaar tot twintig jaar en met geldboete van duizend frank tot honderdduizend frank als zij ten aanzien van een minderjarige onder de tien jaar worden gepleegd. "

Art. 4. In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 381bis ingevoegd, luidende : "Art. 381bis. De in de artikelen 379 en 380bis, §§ 3 en 4, bedoelde misdrijven worden gestraft met dwangarbeid van vijftien jaar tot twintig jaar en met geldboete van duizend frank tot honderdduizend frank indien ze daden betreffen van deelneming aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een vereniging, ongeacht of de schuldige de hoedanigheid van leidend persoon heeft of niet. "

Art. 5. In artikel 382 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht : 1° in het eerste lid wordt de verwijzing naar de artikelen 380, 380ter en 381 geschrapt; 2° het tweede lid wordt aangevuld als volgt: " Zonder rekening te houden met de hoedanigheid van natuurlijk persoon of rechtspersoon van de exploitant, eigenaar, huurder of zaakvoerder, kan de rechtbank de sluiting bevelen van de inrichting waar de misdrijven zijn gepleegd, voor een termijn van een maand tot drie jaar te rekenen van de dag waarop de op tegenspraak of bij verstek gewezen veroordeling onherroepelijk is geworden. Elke inbreuk op de beschikking van het vonnis of arrest waarbij de sluiting van de inrichting wordt bevolen, wordt bestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van duizend frank tot vijfduizend frank of met een van die straffen alleen. "

Art. 6. In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 382bis ingevoegd, luidende : "Art. 382bis. De bijzondere verbeurdverklaring zoals bedoeld in artikel 42, 1°, kan worden toegepast zelfs wanneer de zaken waarop zij betrekking heeft, niet het eigendom van de veroordeelde zijn. " HOOFDSTUK II. - Kinderpornografie

Hoofdstuk II. Kinderpornografie

Art. 7. In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 383bis ingevoegd, luidende : "Art. 383bis. § 1. Onverminderd de toepassing van de artikelen 379 en 380bis wordt hij die zinnebeelden, voorwerpen, films, foto's, dia's of andere beeld dragers die houdingen of seksuele handelingen met pornografisch karakter voorstellen waarbij minderjarigen beneden de zestien jaar betrokken zijn of worden voorgesteld, tentoonstelt, verkoopt, verhuurt, verspreidt of overhandigt, ze met het oog op de handel of de verspreiding vervaardigt of in voorraad heeft, invoert of doet invoeren, aan een vervoer- of een distributieagent overhandigt, gestraft met opsluiting en met geldboete van vijfhonderd frank tot tienduizend frank. § 2. Hij die wetens de in § 1 bedoelde zinnebeelden, voorwerpen, films, foto's, dia's of andere beeld dragers bezit, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van honderd frank tot duizend frank. § 3. Het in § 1 bedoelde misdrijf wordt gestraft met dwangarbeid van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijftigduizend frank indien het een daad van deelneming aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een vereniging betreft, ongeacht of de schuldige de hoedanigheid van leidend persoon heeft of niet. § 4. De bijzondere verbeurdverklaring zoals bedoeld in artikel 42, 1°, kan worden toegepast voor de misdrijven bedoeld in de §§ 1 en 2, zelfs wanneer de zaken waarop zij betrekking heeft, niet het eigendom van de veroordeelde zijn. § 5. Artikel 382 is van toepassing op de in §§ 1 en 3 bedoelde misdrijven. "

Hoofdstuk III. De extraterritorialiteit

Art. 8. In de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering wordt een artikel 10ter ingevoegd, luidende : "Art. 10ter. De Belg of de vreemdeling gevonden in België, die buiten het grondgebied van het Koninkrijk een van de misdrijven heeft gepleegd bepaald in de artikelen 372, 373, 375, 376 en 377 van het Strafwetboek, indien het feit is gepleegd op de persoon van een minderjarige die geen volle 16 jaar oud is, in de artikelen 379, 380bis, 381bis en 383bis, §§ 1 en 3, van hetzelfde Wetboek, in artikel 77bis, §§ 2 en 3, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en in de artikelen 10, 11, 12 en 13 van de wet van 9 maart 1993 met het oog op de reglementering en de controle van de activiteiten van de huwelijksbureaus, kan in België worden vervolgd, zelfs indien de Belgische overheid geen enkele klacht of officieel bericht van de buitenlandse overheid heeft ontvangen. "

HOOFDSTUK ordering tot staking.

Hoofdstuk IV. Vordering tot staking

Art. 9. De bevoegde ministers kunnen een vordering tot staking instellen bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, wanneer overtredingen van de sociale wetgeving zijn vastgesteld op plaatsen waar er een redelijk vermoeden bestaat dat hetzij de in de artikelen 379 en 380bis van het Strafwetboek, hetzij de in artikel 77bis van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen omschreven misdrijven worden gepleegd.

Art. 10. De vordering wordt ingesteld en behandeld zoals in kort geding. Zij mag worden ingesteld bij verzoekschrift. Dit wordt in vier exemplaren neergelegd op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg of bij ter post aangetekende brief verzonden aan deze griffie. De griffier van deze rechtbank verwittigt onverwijld de tegenpartij bij gerechtsbrief en nodigt haar uit te verschijnen ten vroegste drie dagen en uiterlijk acht dagen na het verzenden van de gerechtsbrief, waaraan een exemplaar van het inleidend verzoekschrift wordt gevoegd. Op straffe van nietigheid vermeldt het verzoekschrift : 1° de dag, de maand en het jaar; 2° de naam, de voornamen, het beroep en de woonplaats van de verzoeker; 3° de naam en het adres van de rechtspersoon of de natuurlijke persoon tegen wie de vordering wordt ingesteld; 4° het onderwerp en de uiteenzetting van de middelen van de vordering; 5° de handtekening van de advocaat. Er wordt uitspraak gedaan over de vordering, na vooraf het openbaar ministerie te hebben gehoord, niettegenstaande vervolging wegens dezelfde feiten voor enig ander strafgerecht. Het vonnis is uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande voorziening en zonder borgstelling. De griffier is verplicht de minister onverwijld in te lichten over de voorziening tegen elke uitspraak die op grond van artikel 9 is geweest.

HOOFDSTUK V.- Uitvoering en opvolging van de wet.

Hoofdstuk V. Uitvoering en opvolging van de wet

Art. 11. § 1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt als mensenhandel beschouwd : 1° de misdrijven omschreven in artikel 77bis van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen; 2° de misdrijven omschreven in de artikelen 379 en 380bis, § 1, 1°, §§ 2 en 3, van het Strafwetboek.

§2. Binnen het kader van zijn bevoegdheden, bepaalt de Koning de regels en de concrete maatregelen die Hij ten voordele van de slachtoffers van mensenhandel opportuun acht ten einde hen te helpen, onder meer, bij het doen van eventuele gerechtelijke stappen. § 3. Artikel 2 van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding wordt aangevuld als volgt : " Bovendien heeft het Centrum de opdracht de bestrijding van de <mensenhandel> te stimuleren ". § 4. In artikel 3, 5°, van dezelfde wet worden tussen de woorden "ingegeven daden" en de woorden "aanleiding kan geven" de woorden "of waartoe de toepassing van de wet van ... houdende bepalingen tot bestrijding van de mensenhandel en van de kinderpornografie " ingevoegd. § 5. De door de Koning daartoe erkende verenigingen en de instellingen van openbaar nut kunnen in rechte optreden in alle rechtsgeschillen waartoe de toepassing van deze wet aanleiding kan geven.

Art. 12. De Regering brengt jaarlijks aan het Parlement verslag uit over de toepassing van deze wet en over de bestrijding van de mensenhandel in het algemeen. Dit jaarverslag bevat onder meer een stand van zaken met betrekking tot de gerechtelijke vervolgingen.

Hoofdstuk VI. Wijzigingsbepaling

Art. 13. In artikel 90ter, § 2, van het Wetboek van Strafvordering wordt een 17° ingevoegd, luidende : " 17° artikel 77bis, §§ 2 en 3, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. "

Hoofdstuk VII. Opheffingsbepalingen.

Art. 14. Opgeheven worden : 1° de artikelen 380, 380ter en 381 van het Strafwetboek; 2° de vermelding van de artikelen 380 en 380ter van het Strafwetboek in artikel 90ter, § 2, 5°, van het Wetboek van Strafvordering, ingevoegd door de wet van 30 juni 1994 ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer tegen het af luisteren, kennismaken en opnemen van privé-communicatie en -telecommunicatie; 3° de wet van 26 mei 1914 tot bestrijding van de handel in vrouwen en meisjes.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het Belgisch Staatsblad zal worden bekendgemaakt. (Gegeven te Châteauneuf-de-Grasse, 13 april 1995.) (Erratum, zie B.St. 17-06-1995, p. 17546) ALBERT Van Koningswege : De Minister van Justitie, M. WATHELET Met 's Lands zegel gezegeld : Voor de Minister van Justitie, afwezig : De Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting, H. VAN ROMPUY

Wet van 28 november 2000 betreffende de strafrechtelijke bescherming van minderjarigen

2001009048

Art. 379 al. 1 Sw:

"Hij die een aanslag tegen de zeden pleegt doordat hij, ten einde eens anders driften te voldoen, de ontucht, het bederf of de prostitutie van een minderjarige van het mannelijke of vrouwelijke geslacht opwekt, begunstigt of vergemakkelijkt, wordt gestraft

met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijftigduizend frank."

Art. 380 § 1 1° en § 4 1° Sw:

§ 1 "Met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijftigduizend frank wordt gestraft:

1° hij die, ten einde eens anders driften te voldoen, een meerderjarige zelfs met zijn toestemming aanwerft, meeneemt, wegbrengt of bij zich houdt met het oog op het plegen van ontucht of prostitutie."

§ 4 "Met opsluitingen van tien tot vijftien jaar en met geldboete van duizend frank tot honderdduizend frank wordt gestraft:

1° hij die, ten einde eens anders driften te voldoen, rechtstreeks of via een tussenpersoon, een minderjarige (...) zelfs met zijn toestemming, aanwerft, meeneemt, wegbrengt of bij zich houdt met het oog op het plegen van ontucht of prostitutie."

Art. 380 § 1 2° en § 4 2° Sw:

§ 1 "Met gevangenisstraf van een tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijftigduizend frank wordt gestraft:

2° hij die een huis van ontucht of prostitutie houdt."

§ 4 "Met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van duizend frank tot honderdduizend frank wordt gestraft:

2° hij die, rechtstreeks of via een tussenpersoon, een huis van ontucht of prostitutie houdt waar minderjarigen prostitutie of ontucht plegen."

Art. 380 § 1 3° en § 4 3° Sw:

§ 1 "Met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijftigduizend frank wordt gestraft:

3° hij die kamers of enige andere ruimte verkoopt, verhuurt of ter beschikking stelt met het oog op prostitutie met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren."

§ 4 "Met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van duizend frank tot honderdduizend frank wordt gestraft:

3° hij die kamers of enige andere ruimte verkoopt, verhuurt of ter beschikking stelt van een minderjarige met het oog op ontucht of prostitutie met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren."

Art. 380 § 1 4° en § 4 4° Sw:

§ 1 "Met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijftigduizend frank wordt gestraft:

4° hij die, op welke manier ook, eens anders ontucht of prostitutie exploiteert."

§ 4 "Met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van duizend frank tot honderdduizend frank wordt gestraft:

4° hij die, op welke manier ook, de ontucht of prostitutie van een minderjarige ...exploiteert."

Art. 380 § 4 5° Sw:

§ 4 "Met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van duizend frank tot honderdduizend frank wordt gestraft:

5° hij die door de overhandiging, het aanbod of de belofte van een materieel of financieel voordeel ontucht of prostitutie van een minderjarige heeft verkregen."

Art. 380 § 6 Sw:

§ 6 "Hij die ontucht of prostitutie van een minderjarige bijwoont, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en met geldboete van honderd frank tot tweeduizend frank."

Art. 380ter § 1 Sw:

§ 1 " Met gevangenisstraf van twee maanden tot twee jaar en met geldboete van tweehonderd frank tot tweeduizend frank wordt gestraft hij die op enigerlei wijze, direct of indirect, reclame maakt of doet maken, uitgeeft, verdeelt of verspreidt voor een aanbod van diensten van seksuele aard (...), indien die reclame specifiek gericht is op minderjarigen of indien zij gewag maakt van diensten aangeboden door minderjarigen of door personen van wie wordt beweerd dat zij minderjarig zijn, zelfs indien hij zijn aanbod verheelt onder bedekte bewoordingen."

Art. 380ter § 2 Sw:

§ 2 "Met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van honderd frank tot duizend frank wordt gestraft hij die op enigerlei wijze, direct of indirect, reclame maakt of doet maken, uitgeeft, verdeelt of verspreidt voor een aanbod van diensten van seksuele aard (...), die worden verleend bij wege van een of ander telecommunicatiemiddel, zelfs indien hij zijn aanbod verheelt onder bedekte bewoordingen."

Art. 380ter § 3 al. 1 Sw:

§ 3 "In de gevallen die niet zijn omschreven in de §§ 1 en 2, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van honderd frank tot duizend frank, hij die door enig reclamemiddel, zelfs indien hij de aard van zijn aanbod of zijn vraag verheelt onder bedekte bewoordingen, kenbaar maakt dat hij zich aan prostitutie overgeeft, de prostitutie van anderen vergemakkelijkt of wenst in betrekking te komen met iemand die zich aan ontucht overgeeft."

Art. 380ter § 3 al. 2 Sw:

"Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die door enig reclamemiddel aanzet, door de toespeling die erop wordt gemaakt, tot de seksuele exploitatie van minderjarigen of meerderjarigen, of van zulke reclame gebruik maakt naar aanleiding van een aanbod van diensten."

Duiding

De inhoud van het begrip prostitutie is niet gewijzigd. Prostitutie wordt nog altijd opgevat als een tegen betaling verkregen seksuele handeling waarbij fysiek contact tot stand wordt gebracht met de persoon die het gedrag verricht en die gericht is op de seksualiteitsbeleving van de persoon die het gedrag verkrijgt.

Op de betekenis van het begrip ontucht wordt in de nieuwe wetten niet ingegaan. Uit de rechtspraak en rechtsleer blijkt dat seksuele handelingen met een andere persoon dan de partner in diens bijzijn en met diens instemming als ontucht worden gekwalificeerd. Ook seksuele handelingen met meer dan twee personen; het uitvoeren van seksuele handelingen in het zicht van derden; sadomasochisme; bestialiteiten; urolagnie (plasseks) en coprofagie (eten van uitwerpselen) worden als ontuchtig beschouwd.

Verboden handelingen zijn:

- opwekken, begunstigen of vergemakkelijken (1995 mensenhandel; 2000)
- aanwerven, meenemen, wegbrengen of bij zich houden (1995 mensenhandel; 2000)
- houden van een huis van ontucht of prostitutie (1995 mensenhandel; 2000)
- verkopen, verhuren of ter beschikking stellen van een ruimte (1995 mensenhandel; 2000)
- op enigerlei manier exploiteren (1995 mensenhandel; 2000)
- verkrijgen van de ontucht of prostitutie van een minderjarige door overhandiging, het aanbod of de belofte van een materieel of financieel voordeel (2000)
- bijwonen van de ontucht of prostitutie van een minderjarige (2000)
- reclame maken voor een aanbod van diensten van seksuele aard (1995 seksreclame; 2000)
- met een reclamemiddel tot ontucht of tot prostitutie aanzetten (1995 seksreclame; 2000)
- een reclamemiddel gebruiken waarin op seksuele exploitatie gezinspeeld wordt (1993; 1995 seksreclame; 2000)

Betrokkenheid van de minderjarige als slachtoffer: ook bij de nieuwe strafbaarstellingen inzake ontucht en prostitutie, met name het aanwerven, meenemen, wegbrengen of bij zich houden van een minderjarige met het oog op diens ontucht of prostitutie, bij het houden van een huis van ontucht waar een minderjarige ontucht of prostitutie bedrijft, bij het verkopen, verhuren of ter beschikking stellen van een ruimte aan een minderjarige met het oog op diens ontucht of prostitutie en met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren, bij het op enige manier exploiteren van de ontucht of prostitutie van een minderjarige door de overhandiging, het aanbod of de belofte van een

materieel of financieel voordeel en bij het bijwonen van de ontucht of prostitutie van een minderjarige, sluit de toestemming van de minderjarige het bestaan van het misdrijf niet uit. Ook in deze gevallen leidt het feit dat de dader ten aanzien van de minderjarige dwang gebruikt niet tot een strafverzwaring.

Wat de betrokkenheid van de meerderjarige betreft: de toestemming van een meerderjarige met het gekwalificeerde gedrag sluit het bestaan van misdrijven met betrekking tot het gekwalificeerde gedrag van een meerderjarige niet uit, net zoals in 1948. Dit geldt dus voor het aanwerven, meenemen, wegbrengen of bij zich houden van een meerderjarige met het oog op diens ontucht of prostitutie, voor het houden van een huis van ontucht, voor het verkopen, verhuren of ter beschikking stellen van een ruimte met het oog op prostitutie en met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren en voor het op enige manier exploiteren van eens anders ontucht of prostitutie. Voor de strafwaardigheid van deze feiten is het niet nodig dat de dader dwang gebruikt. Een strafverzwaring geldt wanneer de dader direct of indirect gebruik maakt van listige kunstgrepen, geweld, bedreigingen of enige andere vorm van dwang of misbruik maakt van de bijzondere kwetsbare positie waarin een persoon verkeert ten gevolge van een onwettige of precaire administratieve toestand of tengevolge van een zwangerschap, ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid.

Art. 380*bis* (1995) viseert niet enkel de uitbaters maar ook de personen die ogenschijnlijk niets met prostitutie te maken hebben.

Men heeft tezelfdertijd het begrip pooier uit het strafrecht gehaald. Het louter samenleven met een prostituee wordt niet langer beschouwd als een strafbaar feit omdat de prostituee recht heeft op een normaal affectief leven.

De categorie minderjarigen tussen 16 en 18 jaar wordt over het hoofd gezien. Het is vooral deze leeftijdsgroep die in de mensenhandel terechtkomt.

Inzake het morele aspect is er een bijzonder opzet vereist voor volgende handelingen: opwekken, begunstigen of vergemakkelijken van de ontucht of prostitutie van een minderjarige; het aanwerven, meenemen of wegbrengen van een persoon met het oog op het plegen van ontucht of prostitutie; het bij zich houden.

Een algemeen opzet is vereist voor de handelingen: het houden van een huis van ontucht of prostitutie, het exploiteren van eens anders ontucht of prostitutie, het aanzetten tot ontucht of prostitutie met een publiciteitsmiddel, het verkrijgen van de ontucht of prostitutie van een minderjarige door middel van de overhandiging, het aanbod of de belofte en de strafbaarstellingen inzake de seksreclame: de dader dient de feiten wetens willens te plegen.

Openbare zedenschennis

Zie dossier genderwetswijzer/strafrecht.

Bepalingen buiten het strafwetboek

Regentsbesluit van 7 mei 1949 waarbij een commissie wordt ingericht belast met de studie van het statuut van een vrouwelijke gerechtelijke politie evenals andere vraagstukken die verband houden met de toepassing van de wet van 21 augustus 1948 tot afschaffing van de officiële reglementering van de prostitutie

Artikel 1: "Een commissie wordt opgericht belast met de studie van het statuut van een vrouwelijke gerechtelijke politie evenals van de andere vraagstukken die verband houden met de toepassing van de wet van 21 augustus 1948 tot afschaffing van de officiële reglementering van de prostitutie."

Wet van 6 mei 1965 houdende goedkeuring van de Overeenkomst ter bestrijding van de handel in mensen en van de exploitatie van eens andere prostitutie, en het Slotprotocol, ondertekend op 21 maart 1950, te New York

Artikel 1: "De Partijen bij deze Overeenkomst komen overeen ieder persoon te straffen, die, ten einde eens anders driften te voldoen:

1. Een ander persoon, zelfs met zijn toestemming, aanwerft, meeneemt of wegbrengt met het oog op het plegen van prostitutie;
2. De prostitutie exploiteert van een ander persoon, zelfs met zijn toestemming."

Artikel 2: "De partijen bij deze Overeenkomst komen eveneens overeen ieder persoon te straffen die:

1. Een huis van prostitutie houdt, leidt of wetens financiert of daarin bijdraagt;
2. Een grond of een andere plaats geheel of gedeeltelijk huurt of wetens in huur geeft met het oog op eens anders prostitutie."

Ministerieel besluit van 20 september 1990 tot wedererkenning als tehuis voor zedelijke aanpassing van jonge vrouwen

Wet van 13 april 1995 houdende bepalingen tot bestrijding van mensenhandel en van kinderpornografie

Artikel 1. In de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wordt een artikel 77bis ingevoegd, luidende : "Art. 77bis. § 1. Hij die, op welke manier ook, ertoe bijdraagt, rechtstreeks of via een tussenpersoon, dat een vreemdeling het Koninkrijk binnenkomt of er verblijft, wanneer hij daarbij : 1° ten opzichte van de vreemdeling direct of indirect gebruik maakt van listige kunstgrepen, geweld, bedreigingen of enige andere vorm van dwang; 2° of misbruik maakt van de bijzonder kwetsbare positie waarin de vreemdeling verkeert ten gevolge van een onwettige of precaire administratieve toestand of ten gevolge van zwangerschap, ziekte dan wel een lichamelijk of een geestelijk gebrek of onvolwaardigheid; wordt gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot vijf jaar en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijfentwintigduizend frank. § 2. Het in § 1 bedoelde misdrijf wordt gestraft met opsluiting en met geldboete van vijfhonderd frank tot vijfentwintigduizend frank, wanneer van die activiteit een gewoonte wordt gemaakt. § 3. Het in § 2 bedoelde misdrijf wordt gestraft met dwangarbeid van tien jaar tot vijftien jaar en met geldboete van duizend frank tot honderdduizend frank indien het een daad van deelneming aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een vereniging betreft, ongeacht of de schuldige de hoedanigheid van leidend persoon heeft of niet. § 4. De schuldigen aan de misdrijven bedoeld in de §§ 2 en 3 worden bovendien veroordeeld tot ontzetting van de rechten omschreven in het 1°, 3°, 4° en 5° van artikel 31 van het Strafwetboek. § 5. De bijzondere verbeurdverklaring zoals bedoeld in artikel 42, 1°, van het Strafwetboek kan worden toegepast zelfs wanneer de zaken waarop zij betrekking heeft, niet het eigendom van de veroordeelde zijn."

Duiding

Artikel 77bis van de Vreemdelingenwet is van belang omdat het voor het eerst mensenhandel als dusdanig in het Strafwetboek strafbaar stelt. Dit artikel straft de persoon die ertoe bijdraagt dat een vreemdeling het Belgisch Grondgebied binnenkomt wanneer hij daarbij ten opzichte van de vreemdeling gebruik maakt van geweld, bedreigingen of enige andere vorm van dwang of wanneer hij misbruik maakt van de bijzondere kwetsbare positie waarin de vreemdeling verkeert ten gevolge van een onwettige of preciaire administratieve toestand of ten gevolge van zwangerschap, ziekte dan wel een lichamelijk of een geestelijk gebrek teneinde de betrokkene op te nemen in een mensenhandelnetwerk, ongeacht of het daarbij gaat om prostitutie of zwartwerk. Het probleem is dat de strafbaarstelling slechts betrekking heeft op een vreemdeling en niet op een Belgische burger.

Koninklijk besluit van 16 juni 1995 betreffende de opdracht en bevoegdheid van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding inzake de bestrijding van de internationale mensenhandel, alsook tot uitvoering van artikel 11, § 5 van de wet van 13 april 1995 houdende bepalingen tot bestrijding van de mensenhandel en van de kinderpornografie

De Interministeriële Conferentie voor het Migrantenbeleid, waarvan het Centrum het secretariaat verzekert, bepaalt het beleid ter bestrijding van de internationale mensenhandel. Het Centrum wordt belast met de stimulering, coördinatie en opvolging van het beleid ter bestrijding van de internationale mensenhandel. Er wordt ook een Interdepartementale Coördinatiecel ter bestrijding van de internationale mensenhandel opgericht.

Richtlijnen van 13 januari 1997 aan de Dienst Vreemdelingenzaken, parketten, politiediensten, inspectie van de sociale wetten en de sociale inspectie omtrent de bijstand aan slachtoffers van mensenhandel

Koninklijk besluit van 4 februari 1999 houdende financiering van de noodhulp en van opvang verleend aan personen die voor een tijdelijke opvang doorgestuurd worden door het Onthaalcentrum 'Klein-Kasteeltje' en aan de slachtoffers van mensenhandel in 1999

1999022143

Gespecialiseerde organisaties die instaan voor de opvang van slachtoffers van mensenhandel krijgen daarvoor een bedrag uitgekeerd, mits voorlegging van de verantwoordingsstukken en uitgaven.

Het gaat om de Opvangcentra Payoke, Pag-Asa en Sürya.

Richtlijnen van de Minister van Justitie houdende het opsporings- en vervolgingsbeleid betreffende mensenhandel en kinderpornografie ("col. 12"), 31 mei 1999

<http://www.poldoc.be/dailydoc/document/col/1999/col9912n.pdf>

Definitie mensenhandel: de uitbuiting op ons grondgebied van personen die zich in een preciaire toestand bevinden of op wie geweld wordt uitgeoefend.

- eerste pijler: geeft een analyse van het fenomeen. In deze analyse wordt de prostituee beschouwd als een slachtoffer van de mensenhandel en niet als een actieve deelnemer. Zo zijn de controles van prostituees op de openbare weg opgeheven omdat die niet bijdragen tot de vervolging van de echte organisatoren van de mensenhandel. Deze pijler bevat signalen over aanleggen van gegevensbanken over prostituees die hiervoor wel hun toestemming moeten geven (cfr. wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer). Alle politiediensten hebben de opdracht om gegevens te verzamelen. De richtlijn geeft een stramien van de gegevens die hiervoor moeten worden nagekeken, bijvoorbeeld:

- de leden van de raad van bestuur van vennootschappen (mensenhandel speelt zich steeds meer af in etablissementen die onder het beheer van één vennootschap vallen)
- het vermogensaspect; boekhoudkundig onderzoek.
Alle inlichtingen worden bijeengebracht in de Documentatie- en Opsporingsbureaus (DBO), dit zijn de gegevensbanken van de rijkswachtdistricten. Vervolgens worden deze gegevens doorgezonden aan de Cel Mensenhandel van het CBO van de rijkswacht. Deze cel moet een beeld schetsen van het fenomeen ten behoeve van de magistraten die moeten beslissen welke acties worden ondernomen en welke dossiers worden geopend.
- tweede pijler: coördinatie van de opsporingen en de vervolgingen. Na de analyse wordt opgetreden. De verantwoordelijkheid ligt bij de verbindingsmagistraat van het parket. Deze organiseert twee- of driemaandelijks coördinatievergaderingen met de mensen die in de praktijk met het probleem bezig zijn. Het gaat om de magistraten (parketmagistraat, arbeidsauditeur), politiediensten, rijkswacht, gerechtelijke politie en afgevaardigden van de arrondissementale arbeids- en sociale inspectiecel.
- derde pijler: controle op de efficiëntie. Belangrijke rol voor de verbindingsmagistraat inzake mensenhandel van de parketten van eerste aanleg en de parketten-generaal. De verbindingsmagistraat van de parketten van eerste aanleg maakt een jaarverslag op ten behoeve van het parket-generaal, dat op zijn beurt een verslag maakt voor de minister van Justitie. Het college van procureurs-generaal organiseert ieder jaar ook een vergadering met de verbindingsmagistraten inzake verdwijningen mensenhandel, dit met de hulp van de Dienst voor het Strafrechtelijk Beleid.

Koninklijk besluit van 13 maart 2001 houdende financiering van de noodhulp en van opvang verleend aan personen die voor een tijdelijke opvang doorgestuurd worden door het Onthaalcentrum "Klein Kasteeltje" en aan de slachtoffers van mensenhandel in 2001

2001022196

Gespecialiseerde organisaties die instaan voor de opvang van slachtoffers van mensenhandel krijgen daarvoor een bedrag uitgekeerd, mits voorlegging van de verantwoordingstukken en uitgaven.

**Federale Overheidsdienst Justitie, Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken, Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, 17 april 2003
Wijziging van de richtlijnen van 13 januari 1997 aan de Dienst Vreemdelingenzaken, parketten, politiediensten, inspectie van de sociale wetten en de sociale inspectie omtrent de bijstand aan slachtoffers van mensenhandel**

2003000434

Er bestaan ook nog een aantal randmaatregelen:

- Regeling inzake de vordering tot staking van de activiteit, volgens welke de bevoegde minister een vordering tot staking kan instellen bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, wanneer overtredingen van sociale wetgeving zijn vastgesteld op plaatsen waar er een redelijk vermoeden bestaat van ontucht en prostitutie (klassiek geval van het personeel dat in bars is tewerkgesteld). Die vordering tot staking heeft vaak een grotere impact dan de strafrechtelijke veroordeling aangezien zij voor degene die de handel organiseert, een bron van inkomsten doet opdrogen.
- Artikel 10ter van het Wetboek van Strafvordering maakt het mogelijk de Belg en de vreemdeling gevonden in België, die buiten het grondgebied België misdrijven heeft gepleegd te vervolgen. Het gaat in het bijzonder om de bestraffing van het sekstoerisme naar Thailand en andere Aziatische landen. Dit artikel handhaaft de dubbele strafbaarstelling. Dit wil zeggen dat om een vervolging te kunnen instellen

het strafbaar feit ook in het land waar het gepleegd werd, strafbaar is. De verschillende wetgevingen stemmen niet altijd overeen.

Besluit: stand van zaken wetgeving

België balanceert tussen de strafrechtelijke verbodsbepalingen, een gedoogbeleid en de gemeentelijke reglementeringen.

Sedert de jaren 1950 voert België een abolitionistisch beleid inzake prostitutie. De wettelijke bepalingen zijn conform de ratificatie van de overeenkomst ter bestrijding van de handel in mensen en van de exploitatie van eens anders prostitutie (New York, 2 december 1949), ondertekend op 21 maart 1950 en geïmplementeerd in de Belgische wetgeving in 1965. Het zogenaamde Vrouwenverdrag van 1979 bepaalt in artikel 6 de bestrijding van alle vormen van exploitatie van prostitutie.

De wetten inzake mensenhandel van 1995 bevestigen de abolitionistische strekking. Prostitutie op zich is niet strafbaar, de exploitatie ervan wel. De prostitutiewetgeving is verbonden met de thematiek van mensenhandel.

Bronnen

Belgisch Staatsblad

Stevens, L., *Strafrecht en seksualiteit. De misdrijven inzake aanranding van de eerbaarheid, verkrachting, ontucht, prostitutie, seksreclame, zedenschennis en overspel*, Intersentia, Antwerpen-Groningen, 2002.